

průpadné doložky z důvodu, že nejde vůbec o nesprávná udání. Z toho plyne, že při takovém výkladu by byl důkaz o bezvýznamnosti vyloučen a že dotčené smluvní nebo zákonné ustanovení by nemělo vůbec žádného účelu a praktického významu. Důsledek toho jest, že, má-li ono ustanovení míti význam a účel, musilo by nesprávné udání býti takového druhu, že by jím bylo pojišťovně zatajeno a ztíženo nebo znemožněno, aby se o správnosti udání mohla přesvědčiti, takže by pojišťovna musila vypátrati prostředky k přezkoumání správnosti údajů pojistníkových jiným způsobem, než jaký jí poskytují jinak nesprávná udání pojistníková. Z toho zase plyne, že nestačí jen možnost vlivu na zjištění oněch okolností, nýbrž že jest třeba, aby nesprávná udání skutečně sama ztížila přezkoumání správnosti jednání a aby tudíž vykonala vliv na zjišťování. Jest proto otázku tu řešiti podle okolností jednotlivého případu. Ztížení přezkumu udání pojistníkových v souzeném případě nastalo, neboť jediným nesprávným udáním jest udání žalobkyně, že koupila zmíněný kožíšek za 5.000 Kč a ne za 600 Kč. Udala však při tom správné jméno prodavatelky onoho kožíšku, nezatajila tedy prostředek, jehož mohla pojišťovna použiti k přezkoumání jejích údajů o nákupní ceně. Odvolací soud nepokládal důkaz o bezvýznamnosti za podřadnější a méně významný než důkaz o nezaviněnosti nesprávných udání, nýbrž uvedl pouze, že, nezdaří-li se pojistníku prvý důkaz, může nastoupiti druhý důkaz, a jen proto jej nazval »sekudárním«. Bylo by jistě velkou a nespravedlivou tvrdostí, kdyby pojistník měl přijíti o veškerý nárok za ztrátu všech předmětů, i těch, o nichž učinil správná udání jen proto, že pouze o jednom z nich uvedl sice nesprávnost, ale přesto nezatajil prostředky k přezkoumání jeho nesprávného údaje.

Čís. 15449.

Zajistil-li vypůjčitel zapůjčiteli poskytnutou zápůjčku též postupem požární náhrady poskytnuté mu za zhořelé budovy, jde o postup pohledávky; nárok postupníkův nezanikl tím, že zhořelá budova byla znovu zřízena.

(Rozh. ze dne 30. září 1936, Rv I 1981/36.)

Žalobkyně opřela žalobu podle § 37 ex. ř. o to, že dlužník Pavel J. za zápůjčku poskytnutou mu žalobkyní mimo zřízení zástavního práva na svých nemovitostech postoupil jí do jejího neobmezeného vlastnictví požární náhradu, která mu bude příslušet za zhořelé budovy z pojistky vinkulované ve prospěch žalobkyně, jejíhož vyloučení z exekuce se žalobkyně domáhá. Žalobě bylo vyhověno **n i ž š í m i s o u d y, o d v o l a c í m s o u d e m** z těchto důvodů: Byly-li žalující dány do zástavy za dluhy Pavla J-a veškeré jeho nemovitosti, nemůže býti pochybnosti o tom, že i příslušenství těchto nemovitostí bylo dáno do zástavy, neboť dle § 457 obč. zák. zástavní právo se vztahuje na všechny díly zástavy, zejména také na její příslušenství. Poněvadž celá požární ná-

hrada složená u soudu se týkala požární náhrady, jednak za stodolu J-ovu, jednak za elektrické vedení a hospodářský inventář, tedy za příslušenství této stodoly, nemůže býti pochybnosti o tom, že zástavní právo žalující se vztahuje i na zbytek této požární náhrady, i když z ní snad byla postavena celá nová stodola, která žalující slouží jako zástava. Vzhledem na ustanovení § 457 obč. zák., kteréžto ustanovení je důsledkem také ustanovení § 140 ex. ř., nemůže býti pochybnosti o tom, že zástavní právo žalující se vztahuje na příslušenství zhořelých nemovitostí, a proto také dle § 290 čís. 2 ex. ř. po případě dle ustanovení dvorského dekretu z 18. července 1828 čís. 2354 Sb. z. s. se vztahuje toto zástavní právo na zbytek této požární náhrady vyplacené za toto příslušenství.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D o v o d y:

Není pochybnosti o tom, že postup této budoucí pohledávky jest přípustný (viz rozhodnutí čís. 2453, 4090, 9197, 10587 Sb. n. s.). Dovolatel jen vytýká, že dlužní úpis a postupní listina se prý nevztahují na příslušenství nemovitosti, poněvadž se o něm nezmiňují, a že tudíž patrně postup nároku na požární náhradu se netýkal požární náhrady za zhořelé příslušenství (elektrické vedení a hospodářský inventář). Než nižší soudy případně odůvodnily, že zástavní právo žalobkyně vložené na nemovitosti Pavla J. na základě uvedených listin a tudíž i současně postoupení požární náhrady se vztahovalo — hledíc k § 457 obč. zák. — i na příslušenství a na požární náhradu za zhořelé příslušenství, a stačí na jejich odůvodnění odkázati. Byť i zničením příslušenství zaniklo podle § 467 obč. zák. zástavní právo k němu, nezanikl tím postoupený nárok žalobkyně na požární náhradu za zničené příslušenství, neboť tu jde o jinou smlouvu nežli o smlouvu zástavní a tato jiná smlouva nebyla zánikem zástavy změněna. Ale onen nárok žalobkyně nezanikl ani tím, že zhořelá stodola byla znovu zřízena a že zhořelý inventář byl zase opatřen. Neboť žalobkyně měla již od původu nárok na požární náhradu vedle své hypoteky, takže, i když uvedením zhořelé stodoly a inventáře do předešlého stavu se hodnota hypoteky nesnížila, nezměnilo se nic na nároku žalobkyně na postoupenou požární náhradu. Je-li tomu tak, tedy z toho plyne, že žalobkyně má nárok na zbytek požární náhrady 3302 Kč 68 h složené k soudu a že tento nárok jest i proti žalovanému účinný. Při tom jest nerozhodné, zda žalobkyně v řízení o rozdělení požární náhrady uplatnila nebo neuplatnila nárok na vydání složené požární náhrady, neboť i když tak neučinila, nelze z toho souditi, že se svého nároku vzdala (§§ 1444, 863 obč. zák.), zejména když vyplacení částky ze soudního deposita se stalo jen s jejím výslovným svolením. Přípustnost exekuce vedené žalovaným nelze odůvodniti ani tím, že s pojišťovnou nebylo smluveno, že pojištěné částky musí býti upotřebeno k znovuzřízení zhořelé budovy anebo k doplnění příslušenství (§ 290 čís. 2 ex. ř.), neboť tu nejde o nepřípustnost exekuce

ze zákona, nýbrž o nepřípustnost exekuce na základě smlouvy o postupu požární náhrady, a poněvadž tento postup byl prokázán, jest exekuce vedená žalovaným proti postupiteli nepřípustná.

Čís. 15450.

Jde o dva nároky podstatně různé právní povahy, má-li pojistník volbu mezi nárokem na vystavení pojistky prosté pojistného (prémii) s redukovanou pojistnou sumou (t. ř. kapitalisace) a nárokem na odkupné.

Kdy se počíná promlčení nároku na t. ř. kapitalisaci.

(Rozh. ze dne 1. října 1936, Rv I 2047/34.)

Žalobce uzavřel v září 1919 u žalované pojištění na dožití a úmrtí. Pojistil se na 20.000 Kč. Se žalovanou pojišťovnou ujednal, že 20.000 Kč v případě jeho úmrtí bude vyplaceno manželce před 1. červencem 1936. Dožije-li se 1. července 1936, že má právo žalobce voliti jeden ze způsobů výplaty, jak uvedeny jsou v pojistce. Pojistná premie činila ročně 1.451 Kč 67 h a byla splatná vždy 1. července. Žalobce platil po 10 let. Prémii splatnou 1. července 1929 nezaplatil, 12. března 1930 zastavil pojistku firmě Zikmund G. a uvědomil o tom žalovanou, která zastavení vzala na vědomí. Ani žalobce, ani firma Zikmund G. až do 18. března 1933 se žalovanou nejednali. Teprve dne 18. března 1933 žádala firma Zikmund G. žalovanou, aby jí sdělila výkupní hodnotu předmětné pojistky. Žalovaná na to odpověděla, že nebude konati žádné platy, ježto veškeré nároky z pojistky jsou promlčeny. Žalobce se nyní domáhá žalobou určení, že pojišťovací smlouva z pojistky ze dne 23. září 1919 v redukované pojistné hodnotě per 16.140 Kč, jsouc zatížena zástavním právem firmy Zikmund G., trvá po právu a že žalovaná jest povinna vystaviti a odevzdati firmě Zikmund G. novou pojistku znějící na kapitálovou částku 16.140 Kč a opatřenou zástavní doložkou ve prospěch firmy Zikmund G., z níž by byl zřejmý závazek žalované vyplatiti zástavní věřitelce firmě Zikmund G. v případě úmrtí žalobcova před 1. červencem 1936, nejpozději však 1. července 1936, částku 16.140 Kč. N i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Odvolací soud zamítl žalobu maje za to, že veškeré nároky z pojistky pro žalobce zanikly promlčením ve smyslu §§ 16 a 22 všeob. poj. podmínek. Jest posouditi, o jaký nárok jde a zda nastaly podmínky jeho promlčení. V úvahu přicházejí ze všeobecných poj. podmínek hlavně §§ 16 a 21 s dodatkem (doplňkem) z 23. září 1919 k § 16, o jejichž